

4. Самойленко С. А., Беспалова Н. В., Липська І. І. Фільми як засіб підвищення мотивації студентів до вивчення іноземних мов. *Молодий вчений*. 2015. № 2 (17). С. 102–104.
5. Legonium. URL: <http://www.legonium.com/> (дата звернення 08.10.2021)
6. Park Y., Jung, E. Exploring the use of video-clips for motivation building in a secondary school EFL setting. *English Language Teaching*, 2016. № 9(10). URL: P. 81. <https://doi.org/10.5539/elt.v9n10p81> (дата звернення 01.10.2021)
7. Polymathy. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCLbiwlm3poGNh5XSVIXBkGA> (дата звернення 07.10.2021)

УДК 821.111.-3.09 О. Генрі

Лозенко В. В.

Харківський національний медичний університет, м. Харків

ПОЕТИКА КОМІЧНОГО В ОПОВІДАННІ «ЗАЛИШКИ КОДЕКСУ ЧЕСТІ» О. ГЕНРІ

Дана стаття присвячена поетиці комічного в оповіданні «Залишки кодексу честі» О. Генрі. У творі було вивчено та виявлено, що поетику комічного складають гумор, недоречність зображених ситуацій, іронія та гротеск. У творі репрезентовано двох головних героїв – Блайта «Вельзевула» і Френка Гудвіна. Блайт вважає себе джентльменом до тих пір, поки його не вигнали з пивного закладу, якому він винен чимало грошей. Після цього інциденту Блайт вирішує шантажувати Гудвіна. Гудвін виявляється холоднокровним вбивцею, який заради наживи (валізи з грошима) не зупиняється перед злочином. Порівнюються духовні якості обох героїв, іронічно постає питання, хто з героїв має більше «залишків» кодексу честі. Назва оповідання «Залишки кодексу честі» виступає іронічною метафорою, яка характеризує обох героїв: Блайта, який вважає себе джентльменом і дотримується певного кодексу честі; і Гудвіна, якого не обходить джентльменство та його кодекс, але його сприймають за джентльмена завдяки його багатству і соціальному статусу. Комічні засоби слугують літературним прийомом, який дозволяє оцінити моральність Блайта і Гудвіна.

Характерною рисою оповідання «Залишки кодексу честі» О. Генрі, як і всіх його оповідань, є відсутність сарказму, ненависті або презирства до обставин зображених подій або головних героїв.

Ключові слова: *поетика комічного, гумор, іронія, гротеск, джентльмен, кодекс честі, метафора.*

The present article is devoted to poetics of the comic in the story “The Remnants of the Code” by O. Henry. There have been studied and defined in the work that poetics of the comic consists of humour, inconsistency of the depicted situations, irony and grotesque. In the literary work there represented two main characters: Blythe “Beelzebub” and Frank Goodwin. Blythe considers himself a gentleman unless he was thrown out of the drinking shop to which he had owed a lot of money. After this accident Blythe decided to blackmail Goodwin. Goodwin proved a cold blooded murderer who does not stop making crime for profit (the suitcase with money). Spiritual qualities of both characters are compared, ironically the question is raised which of characters has more “the remnants” of the code. The name of the story “The Remnants of the Code” proves the ironic metaphor which characterizes two heroes: Blythe who considers himself as a gentleman and keeps a certain code; and Goodwin who does not care of gentility and its code but he is taken for as a gentleman due to his wealth and social

status. Comic means serve as a literary device which enables to evaluate Blythe's and Goodwin's morality.

The characteristic feature of the story "The Remnants of the Code" by O. Henry, as all of his stories, is non-availability of sarcasm, hatred or contempt to circumstances of depicted situations or the main characters.

Key words: *poetics of the comic, humour, irony, grotesque, gentleman, the code, metaphor.*

Данная статья посвящена поэтике комического в рассказе «Остатки кодекса чести» О. Генри. В произведении изучено и выявлено, что поэтику комического составляют юмор, недосказанность изображенных ситуаций, ирония и гротеск. В рассказе репрезентированы два главных героя – Блайта «Вельзевула» и Френка Гудвина. Блайт считает себя джентльменом до тех пор, пока его не выгнали из питейного заведения, котрому задолжал немало денег. После этого инцидента Блайт решает шантажировать Гудвина. Гудвин оказывается хладнокровным убийцей, который ради наживы (чемодана с деньгами) не останавливается перед преступлением. Сравниваются духовные качества обоих героев, иронично поднимается вопрос, у кого из героев больше «остатков» кодекса чести. Название рассказа «Остатки кодекса чести» выступает ироничной метафорой, которая характеризует обоих героев: Блайта, который себя считает джентльменом и придерживается определённого кодекса чести; и Гудвина, которого не заботит джентльменство и его кодекс, но его принимают за джентльмена благодаря его богатству и социальному статусу. Комические средства служат литературным приёмом, который позволяет оценить моральность Блайта и Гудвина.

Характерной чертой рассказа «Остатки кодекса чести» О. Генри, как и всех его рассказов, является отсутствие сарказма, ненависти или презрения к обстоятельствам изображённых действий или главных героев.

Ключевые слова: *поэтика комического, юмор, ирония, гротеск, джентльмен, кодекс чести, метафора.*

У світовій літературі, зокрема американській, одним з найвидатніших новелістів вважається О. Генрі (1852–1910, справжнє ім'я Вільям Сідні Портер). І досі починаючи з 1918 року, присуджується літературна премія імені О. Генрі за найкраще оповідання. Творчий доробок американського новеліста поставав об'єктом уваги таких дослідників, як П. Балдицін [1], Х. Блум [9], А. Восс [11], Д. Жданова [2], Д. Корнейчук [3], І. Левідова [4], Л. Лисенко [5], К. Сибірцева [6], Т. Тимошенко [8] тощо.

Аналіз оповідань ученими містить вивчення художньої специфіки новел (іронія, лінгвостилістичні особливості, динаміка сюжету, непередбачена розв'язка сюжетної лінії, трагікомічність, ігрові елементи). Коротко і влучно висловилася про творчість О. Генрі українська дослідниця Л. Лисенко: «О. Генрі можна було б назвати своєрідним американським романтиком, американським казкарем ХХ століття, але природа його унікальної новелістичної творчості ширша за ці визначення. Гуманізм, незалежна демократичність, пильність художника до соціальних умов свого часу, його гумор і комедія переважають над сатирою, а «втішливий» оптимізм – над гіркотою й обуренням <...> Надзвичайно багатою, асоціативною і вигадливою є мова його новел, насичена пародійними пасажами,

ілюзіями, прихованими цитатами й усілякими каламбурами, які ставлять надзвичайно складні завдання перед перекладачами» [5].

У творах американського новеліста зображене соціальне життя США першої половини ХХ століття – умови праці, соціальна нерівність, повсякденне буденне життя вихідців із найбідніших та найбагатших верств населення. Проте в оповіданнях О. Генрі майже відсутній сарказм, ненависть, презирство або зневажливість до будь-кого або будь-чого. Вади характеру, недоліки, безглузді обставини, обмеженість міщан – все це продемонстровано з доброзичливою іронією та сміхом. Одним з таких оповідань є «Залишки кодексу честі» (1904). Головний герой – відомий пияка Блайт на прізвисько Вельзевул, який попри все вважав себе джентльменом. З самого початку оповідання привертає увагу саме цей факт: людину, яка розцінює себе як благородну особу, джентльмена, називають Вельзевулом – ім'я володаря демонів у Новому Завіті. Вельзевул, за Новим Завітом, також асоціювався з нечистотами, переважно його ім'я вживалося як метафора на позначення духовної «нечистоти» – відступництва, ідолопоклонства тощо. По закінченні читання оповідання стає зрозумілим, що саме в цьому значенні («духовна нечистота») вживали прізвисько Вельзевул щодо Блайта.

На початку твору зображено неохайність Блайта Вельзевула, брудний та розірваний одяг, що також наводить на асоціації з нечистотами: «For there upon their space of the platform was sprawled, asleep, the unbeautiful figure of “Beelzebub” Blythe. He lay upon a ragged strip of cocoa matting, more than ever a fallen angel in appearance. His suit of coarse flax, soiled, bursting at the seams, crumpled into a thousand diversified wrinkles, and creases, inclosed him absurdly, like the garb of some effigy that had been stuffed in sport and thrown there after indignity had been wrought upon it» [10]. «Там, на місці платформи, лежала охоплена сном, анітрохи не прекрасна фігура «Вельзевула» Блайта. Він лежав на замазаному кокосовому килимку, більш ніж будь-коли схожий на грішного янгола. Його грубий полотняний костюм, увесь забруднений по швах, був поцяткований тисячею зморшок, і так абсурдно облягав його, ніби Вельзевул був не людиною, а опудалом, на яке заради сміху напнули одяг, а потім, вдосталь натішившись, кинули його» (В. Л.). Чудернацький вигляд Блайта викликає багато запитань у читачів, тому що такий вигляд ніяк не асоціюється з аристократизмом, шляхетними манерами, образом джентльмена. Можливо, Блайт має високі духовні якості. І О. Генрі продовжує описувати Блайта Вельзевула далі, коли він зійшов з платформи, де було розташовано ринок. По мірі подальших подій віра у духовність Блайта поступово зникає, тому що питання моралі мало обходили «джентльмена»: «Blythe stepped from the platform with the air of a prince leaving his canopied couch» [10]. «Блайт зійшов з платформи з виглядом принца, який залишає осяяне пишним балдахіном ложе. Цей вигляд ніколи не покидав його, навіть у періоди найглибшого падіння. Зрозуміло, що курс моральності не є обов'язковим у програмі аристократичної освіти» (В. Л.).

Далі Блайт шукає будь-який пивний заклад, який би дозволив йому випити келих-другий у борг. При цьому увага концентрується на поведінці Блайта, його готовності принижуватися заради пияцтва: «Three drinking shops the forlorn one next visited in succession. In all of these his money, his credit and his welcome had long since been spent; but Blythe felt that he would have fawned in the dust at the feet of an enemy that morning for one draught of aguardiente <...> The third establishment had acquired something of American methods; and here he was seized, bodily and cast out upon his

hands and knees» [10]. «Після цього злочасний вигнанець відвідав три пивних заклади один за одним. В усіх них його гроші та кредит давно вже було витрачено, але сьогодні Блайт готовий був валятися в ногах самого найлютішого ворога за один ковток *aguardiente* (*icn. aguardiente – водка*) <...> Третій заклад додержувався американських методів; тут його схопили і дали такого стусана, що він вилетів на вулицю та впав на коліна» (В. Л.).

Після зображення такої поведінки Блайта Вельзевула до головного героя виникають різноманітні почуття – презирство, жалість, гнів, але аж ніяк не повага. До того ж віра в «джентльменство» Блайта, його шляхетні манери сприймається іронічно, навіть скептично. Далі О. Генрі зазначає, що фізична образа змінює Блайта, але не в кращий бік. По-перше, Блайт нарешті осягнув, що насправді до нього не ставляться як до джентльмена, у що він донедавна вірив. По-друге, після цього відкриття (його не вважають джентльменом) Блайт вирішує діяти як злочинець й опуститися до шантажу. Жертвою Блайта стає Френк Гудвін – холонокровний багатій, прагматичний, розумний. Колись Блайт був свідком вбивства та крадіжки: Гудвін убив президента Мірафлореса та забрав його валізу з грошима. Блайт вимагає тисячу доларів за своє мовчання. У відповідь на це Гудвін холодно та рішуче запитує, скільки грошей повинний Блайт пивним закладам, а також озвучує свої умови: того ж дня Блайт о третій годині сідає на парохід до Нового Орлеану, і лише тоді отримує з рук Мануеля, слуги Гудвіна, тисячу доларів.

Треба зазначити, що протягом своєї розповіді про злочин Блайт час від часу називає себе злочинцем, наприклад: «I am the villain of the third act» [10]. «Я злочинець у третьому акті п'єси» (В. Л.). Блайт мимохить промовляє, що його рішення про шантаж – це не поведінка джентльмена, головному героєві-пияці навіть ніяково. Блайт навіть не може випити келих своєї улюбленої горілки у присутності Гудвіна. Іронічно та водночас жалюгідно, злиденно виглядають спроби Блайта здаватися джентльменом у цей момент, коли він повинний робити вибір між залишками кодексу честі та нестримним бажанням випити хоч трохи горілки. Спочатку Блайт хапає графін з горілкою, але потім раптово зупиняється: «He nodded easily at Goodwin, raised his brimming glass and murmured a “health” that men had used in his ancient Paradise Lost. And then so suddenly that he spilled the brandy over his hand, he set down his glass, untasted» [10]. «Він безтурботно кивнув Гудвіну, підніс келих до рота і пробурмотав «На здоров'я», дотримуючись давнього ритуалу свого загубленого раю. А потім так раптово, що вино розплескалося у нього по руці, він відставив свій келих, не покуштувавши» (В. Л.). Залишившись на самоті, Блайт пояснює самому собі та банановим деревам свій вчинок: «I couldn't do it,” he explained, feverishly, to the waving banana fronds. “I wanted to, but I couldn't. A gentleman can't drink with the man that he blackmails» [10]. «Я не міг цього зробити, – збуджено він пояснював верхівкам бананових дерев. – Хотів, але не міг. Джентльмен не може пити з людиною, яку він шантажує» (В. Л.).

І, навпроти, вражає поведінка Гудвіна. Його не мучають докори сумління. Привертає увагу той факт, що холонокровний вбивця жодного разу не називає себе злочинцем. Свою домовленість з Блайтом Френк Гудвін сприймає як ще одну ділову угоду. Гудвін купує «джентльменство» Блайта за тисячу доларів.

Висновки. Поетика комічного в оповіданні «Залишки кодексу честі» містить гумор, недоречність зображених ситуацій, іронію, гротеск, які доповнюються метафорами, оригінальними порівняннями, непередбаченою розв'язкою сюжету. Комічне служить літературним прийомом, який дозволяє глибше оцінити вчинки

героїв. За допомогою комічних засобів порушується питання про духовні якості героїв, тобто хто гірший з моральної точки зору: респектабельний та поважний Френк Гудвін, який є холоднокривним вбивцею, або нікчемний та жалюгідний Блайт, що опускається до шантажу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балдицын П. Развитие американской новеллы О. Генри // История литературы США. Литература начала XX в. Москва: ИМЛИ РАН, 2009. Т. 5. – С. 596.
2. Жданова Д.А. Язык, жизнь и игра в новеллах О. Генри [электронный ресурс]. URL: <https://vestnik.journ.msu.ru/books/2012/1/yazyk-zhizn-i-igra-v-novellakh-o-genri/> (дата звернення 4.04.2021).
3. Корнейчук Д. Король юмористического рассказа // О. Генри. Рыцарь удачи. Москва: Эксмо, 2006. – С. 5–14.
4. Левидова И. Калиф из Багдада. О. Генри и его новелла. Москва: Центр книги Рудомино, 2012. 254 с.
5. Лисенко Л. Новела О. Генрі в американській літературній традиції. Онлайн бібліотека : веб-сайт. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/53035657.pdf> (дата звернення: 4.11.2021).
6. Сибирцева Е. Элементы сказочного дискурса в рассказах О. Генри. *Вестник Вятского государственного гуманитарного университета*. 2009. №4. С. 170–173.
7. Старцев А. О. Генри и его рассказы // О. Генри. Полное собрание рассказов: В 3 т. Т. 1. Екатеринбург: У-Фактория, 2006. С.5–35.
8. Тимошенко Т. Средства создания комического эффекта в новеллах О. Генри // Вчені записки Харківського гуманітарного університету «Народна українська академія». Харків, 2003. Т. 9. – С. 429–439.
9. Bloom H. O. Henry: Comprehensive research and study guide. Philadelphia, Penn: Chelsea House, 1999. – 63 p.
10. O. Henry. The Remnants of the Code. Онлайн бібліотека : веб-сайт. URL: <https://linguabooster.com/ru/en/book/remnants-of-code> (дата звернення: 4.11.2021).
11. Voss A. The rise of the journalistic short story: O. Henry and his predecessors // *The American short story: a critical survey*. Norman: University of Oklahoma Press, 1973. – P. 114–126.

УДК: 378:018.43.091.33.016:616-002.5:37.091.212.5(=111)

Matveyeva S.L.

Kharkov national medical university

MODERN APPROACHES TO THE TEACHING PHTHIOLOGY TO ENGLISH MEDIUM STUDENTS IN CONDITIONS OF DISTANCE LEARNING

В сучасних умовах стрімкого прогресу науки і техніки концепція якості освіти набуває особливої актуальності. COVID-19 вноси деякі корективи у сферу медичної освіти. Кафедра використовує декілька технічних моделей дистанційного навчання. Лекції з туберкульозу проводяться у форматі онлайн-конференції в програмі Microsoft Teams. З кожної теми студенти проходять тестування в системі Moodle відповідно до календарно-тематичного плану. Під час онлайн-уроку про Zoom або Google Meet вчитель опитує тему, виправляє відповідь, використовуючи попередньо завантажені матеріали - презентації, відео, фотографії та рентгенограми, що допомагає засвоїти матеріал. Маючи великий досвід у підготовці спеціалістів для зарубіжних країн, кафедра туберкульозу та пульмонології розглядає цю роботу як справу національного значення. Навчальні програми для англomовних студентів відповідають вимогам і не відрізняються від базових програм, за якими навчаються їхні одноліткі-українці. За кредитно-модульною системою навчальна програма студентів четвертого курсу медичних факультетів передбачає аудиторну роботу (лекції та